

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร เท่านั้น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง และนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติพรรณนา โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อการนำเสนอ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 สรุปข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ส่วนที่ 3 ผลสรุปข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษา มีจำนวนทั้งหมด 400 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.75 มีอายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.50 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 65.50 มีอายุของกิจการ 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.25 มีลักษณะธุรกิจประเภทบริการ คิดเป็นร้อยละ 47.50 มีลักษณะการดำเนินงานในรูปแบบของบริษัทจำกัด คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีเงินลงทุนของกิจการ 1,000,001 – 5,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 85.75

ส่วนที่ 2 สรุปข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาที่ละเอียด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องความรู้ความเข้าใจถึงบทลงโทษทางภาษี รองลงมาเป็นเรื่องความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาของกฎหมายภาษีอากร และความรู้ความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างหลักการบัญชีและหลักการบัญชีกับภาษี ส่วนข้อที่มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ เรื่องความเข้าใจถึงประโยชน์และความสำคัญของการจัดเก็บภาษีอากรที่มีต่อประเทศชาติ

2. ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยด้านต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาที่ละเอียด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องการวางแผนและคำนวณถึงค่าใช้จ่ายที่จะต้องจ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร รองลงมาเป็นเรื่องค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายให้กับกลุ่มวิชาชีพ ด้านบัญชีด้านภาษี และที่ปรึกษา และเวลาที่ใช้ในการจัดการเกี่ยวกับงานด้านภาษีอากร ส่วนข้อที่มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ เรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษี

3. ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยด้านความเป็นธรรมของระบบภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาที่ละเอียด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องทุกคนในสังคมได้รับประโยชน์จากเงินภาษีอากรร่วมกันหรือเท่ากัน รองลงมาเป็นเรื่องการจัดเก็บภาษีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการเลือกปฏิบัติ และอัตราภาษีเหมาะสมไม่เป็นภาระของผู้เสียภาษี ส่วนข้อที่มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ เรื่องระบบภาษีของประเทศไทยมีความเป็นธรรม

4. ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยด้านความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาที่ละเอียด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องการบังคับใช้และอัตราบทลงโทษอย่างรุนแรงสามารถลดการหลีกเลี่ยงภาษีได้ รองลงมาเป็นเรื่องระบบภาษีของไทยหลีกเลี่ยงยากและมีความน่าจะเป็นในการตรวจสอบพบสูง และมีชาวผู้ที่มีการหลีกเลี่ยงการจ่ายภาษีและถูกตรวจจับ ส่วนข้อที่มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ เรื่องอัตราโทษของกฎหมายภาษีมียุทธาโทษที่เหมาะสม

5. ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยด้านการใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาที่ละเอียด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐที่ใช้ภาษีในการดำเนินงาน รองลงมาเป็นเรื่องการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐบาลเป็นไปอย่างคุ้มค่า และรัฐบาลปัจจุบันใช้เงินภาษีในการพัฒนาประเทศอย่างคุ้มค่า ส่วนข้อที่มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ เรื่องการใช้จ่ายเงินภาษีของรัฐบาลโปร่งใสไม่มีการทุจริต คอร์รัปชันจากข้าราชการและนักการเมือง

6. ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยด้านจริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาที่ละข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องการหนีภาษีสามารถทำได้ ถ้าคนส่วนใหญ่กระทำเหมือนกัน รองลงมาเป็นเรื่องถ้าอัตราภาษีสูงเกินไป การหนีภาษี และการชำระภาษีต่ำกว่าความเป็นจริง เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ส่วนข้อที่มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ เรื่องการยอมจ่ายภาษีเนื่องจากกลัวการตรวจพบการหลีกเลี่ยงภาษี จากหน่วยงานด้านภาษี

ส่วนที่ 3 ผลสรุปข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านความถูกต้องและครบถ้วน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาที่ละข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องกรณียอดจ่ายภาษีสูงเกินไปสามารถนำรายจ่ายส่วนตัว ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการ หรือนำค่าใช้จ่ายไม่มีใบเสร็จรับเงินมาบันทึกบัญชีรายจ่ายได้ รองลงมาเป็นเรื่องบริษัทสามารถรับรู้รายได้จากการขายสินค้า หรือการให้บริการเพียงบางส่วนได้การหนีภาษีถือเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ และการรับรู้รายได้ไว้ด้านหนี้สิน เช่น บัญชีเงินกู้ยืมกิจการ ส่วนข้อที่มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ เรื่องการตีราคาสินค้าคงเหลือเมื่อสิ้นปีต่ำกว่าความเป็นจริงสามารถทำได้

2. ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านภายในกำหนดเวลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาที่ละข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้นิติบุคคล ถูกต้อง ครบถ้วน ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด และเรื่องที่ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด มีเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม และค่าปรับอาญา ส่วนข้อที่มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ เรื่องกรณียอดจ่ายภาษีสูงเกินไป เป็นเหตุผลที่ทำให้ไม่สามารถชำระภาษี ได้ภายในกำหนดเวลา

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร ความเป็นธรรมของระบบภาษีอากร ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษี การใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ จริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษี มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่งผลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คิดเป็นร้อยละ 46.70 โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ ปัจจัยด้านการใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ รองลงมาเป็นปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร ถัดมาเป็นปัจจัยด้านความรุนแรงของบทลงโทษ ปัจจัยด้านความเป็นธรรมของระบบภาษี และปัจจัยจริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษี ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายทางภาษี

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ระดับการจ่ายภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการจ่ายภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปัจจัยด้านความถูกต้องครบถ้วน มีระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และด้านภายในกำหนดเวลา มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับด้านความถูกต้องครบถ้วนมากที่สุด และรองลงมาคือด้านภายในกำหนดเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของ Mikesell, J., & Birskyte, L. ได้อธิบายถึงความยินยอมจ่ายภาษีของคนว่าทำไมคนถึงยอมจ่ายภาษีหรือไม่ยอมจ่ายภาษี ประกอบด้วย 2 ทฤษฎีหลักคือ 1 ทฤษฎีความพึงพอใจสูงสุดของผู้เสียภาษี (Utility Maximization Model of Taxpayer) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าผู้เสียภาษีมีทางเลือกสองทาง ทางเลือกที่หนึ่งคือการแจ้งรายได้ตามความเป็นจริงและทางเลือกที่สองคือ การแจ้งรายได้ต่ำกว่าความเป็นจริงหรือหนีภาษีโดยคนจะเลือกหนีภาษี ถ้าหากว่าประโยชน์ของการหนีภาษีสูงกว่าความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการถูกจับได้ทฤษฎีนี้มีสมมติฐานว่าคนจ่ายภาษีเพียงเพราะเกรงกลัวต่อการถูกจับได้และถูกลงโทษดังนั้น วิธีที่จะทำให้คนเสียภาษีอย่างถูกต้องมากขึ้นก็คือการเพิ่มอัตราการตรวจสอบและอัตราการลงโทษ 2) ทฤษฎีผู้เสียภาษีมีความรับผิดชอบ (Responsible Taxpayer View) ทฤษฎีนี้ถือเป็นทางเลือกแขนงใหม่ที่เชื่อว่าผู้เสียภาษีเป็นผู้รับผิดชอบและมีคุณธรรมจริยธรรมและยินดีที่จะจ่ายภาษีเมื่อ (1) ได้รับการจูงใจที่เหมาะสม (2) มีความเข้าใจเกี่ยวกับภาระภาษีอย่างถูกต้อง และ (3) ได้รับการอำนวยความสะดวกในการเสียภาษี ทฤษฎีนี้เน้นที่การจูงใจและการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียภาษีแทนการลงโทษผู้เสียภาษี

สมมติฐานที่ 2 ระดับการจ่ายภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แตกต่างกัน ระหว่างอายุของธุรกิจ ลักษณะธุรกิจ ลักษณะการดำเนินงาน และจำนวนเงินลงทุน

ผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่างของข้อมูลทั่วไปด้านลักษณะการดำเนินงาน และจำนวนเงินลงทุน ส่งต่อการจ่ายภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วน ข้อมูลทั่วไปด้านอายุของธุรกิจ และลักษณะธุรกิจ ไม่ส่งต่อการจ่ายภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งนี้ เนื่องจากข้อแตกต่างของบริษัทจำกัด และ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ในส่วนของจำนวนร่วมลงทุน การลงทุน บริษัทจำกัด การลงทุนสำหรับการจดทะเบียนบริษัทนั้น จะเป็นลักษณะของ ทุนเรือนหุ้น โดยที่ผู้ลงทุนจะต้องแบ่งทุนออกเป็นหุ้น และต้องเป็นการลงทุนด้วยเงินเท่านั้น ห้างหุ้นส่วนจำกัด การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น ไม่ต้องแบ่งเป็นทุนเป็น ทุนเรือนหุ้น เหมือนการจดทะเบียนบริษัทจำกัด และไม่ต้องกังวลเรื่องชั้นต่ำของทุนจดทะเบียน เพราะการจดห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นไม่ได้มีการกำหนดขั้นต่ำไว้ รวมถึง สามารถลงทุนด้วยเงิน ทรัพย์สินและแรงงาน เป็นทุนจดทะเบียนได้ อีกทั้งเรื่องความรับผิดชอบในหนี้สิน บริษัทจำกัด เนื่องจากความรับผิดชอบของผู้ถือหุ้นมีจำกัด ผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนจะรับผิดชอบเฉพาะเงินลงทุนในหุ้นที่ยังไม่ได้ชำระเท่านั้น ห้างหุ้นส่วนจำกัด จะแบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ หุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบ จะรับผิดชอบไม่จำกัดจำนวน และหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบ จะรับผิดชอบเท่าจำนวนหุ้นที่ลงไป จึงเป็นผลให้ลักษณะการดำเนินงาน และจำนวนเงินลงทุน มีระดับการจ่ายภาษีเงินได้ของ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แตกต่างกันไปด้วยนั่นเอง ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาคั้งนี้มีบางส่วน สอดคล้องกับการศึกษาของ พิศมัย หมอยาดี (2557) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะการ ดำเนินงาน และจำนวนเงินลงทุน ส่งต่อการจ่ายภาษีเงินได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 3 ความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากรมีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติ บุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากรมีอิทธิพลทางบวกหรือทิศทางเดียวกัน ต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เป็นเพราะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เจริญ ธฤติมานนท์ (2544) ที่ กล่าวว่าสาเหตุหลักที่ประชาชนชาวไทยยังไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษีอากรสาเหตุสำคัญเกิด จากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีอากร ดังนั้นหลักการบริหารงานจัดเก็บภาษี อากรที่สำคัญคือรัฐต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชนได้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรด้วยความเต็ม ใจซึ่งประชาชนจะปฏิบัติได้เช่นนั้นย่อมจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในกฎหมายภาษีอากรด้วย เพราะถ้าขาดความรู้ความเข้าใจไม่รู้ว่าจะต้องเสียภาษีอย่างไรก็ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่จะให้ความร่วมมือ แก่รัฐ นอกจากจะให้ประชาชนได้รู้วิธีปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายภาษีอากรแล้วยังจะต้องให้ ประชาชนเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากการเสียภาษีอากรด้วยเพราะไม่เช่นนั้น ประชาชนอาจขาดความสำนึกในการเสียภาษีต่อต้านการจัดเก็บภาษีของรัฐโดยเฉพาะหากผู้นำของ สังคมส่วนใหญ่ละเลยหน้าที่การเสียภาษีของตนเองหรือกลับเป็นผู้หนีภาษีเสียเองเป็นแบบอย่าง พฤติกรรมที่ไม่ดีของประชาชนและทำลายความร่วมมือและเสียสละของประชาชนก็จะทำให้รัฐต้อง สูญเสียรายได้จากภาษีซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่จะต้องนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ผล การศึกษายังสอดคล้องกับการศึกษาของ วิโรจน์ เลาะห์พันธุ์ (2523) ได้อธิบายว่าหลักการบริหาร จัดเก็บภาษีอากรที่สำคัญที่สุดคือรัฐจะต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชนได้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษี อากรด้วยความเต็มใจและประชาชนจะปฏิบัติได้เช่นนั้นย่อมจะต้องมีความรู้และความเข้าใจใน กฎหมายภาษีอากรด้วยเพราะถ้าหากว่าเขายังไม่รู้ว่าจะต้องเสียภาษีอย่างไร ก็ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่จะให้ ความร่วมมือแก่รัฐ นอกจากจะให้ประชาชนรู้วิธีปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายภาษีอากรแล้ว ยัง จะต้องให้ประชาชนมีความเข้าใจว่าเพราะเหตุใดรัฐจึงต้องจัดเก็บภาษีจากประชาชนถ้าประชาชนไม่ เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากภาษีอากรแล้ว เขาก็จะมีความรู้สึกว่าการเสียภาษี อากรเป็นการที่รัฐบังคับเก็บเงินจากประชาชนเพื่อเอาไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว

สมมติฐานที่ 4 ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรมีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรมีอิทธิพลทางบวกหรือทิศทางเดียวกันต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Pope, Fayle & Duncanson (1990) ได้กล่าวว่า ค่าใช้จ่ายทางภาษี (Tax Compliance Costs) คือค่าใช้จ่ายที่ผู้เสียภาษีต้องชำระในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้สามารถยื่นชำระภาษีได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ผลการศึกษา ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Peter (2013) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีในภาคอสังหาริมทรัพย์ในประเทศเคนยา: กรณีเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ในเมือง Nakuru ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านภาษีมีผลกระทบต่อระดับการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี

สมมติฐานที่ 5 ความเป็นธรรมของระบบภาษีอากรมีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นธรรมของระบบภาษีอากรมีอิทธิพลทางบวกหรือทิศทางเดียวกันต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เจริญ ธฤติมานนท์ (2534) ได้อธิบายว่า สมครใจในการเสียภาษีอากรจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อประชาชนทุกคนมีความสำนึกในเรื่องภาษี (Tax Consciousness) ว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของทุกคนที่จะต้องเสียภาษีอากรให้แก่รัฐเพื่อที่รัฐจะได้นำเงินภาษีอากรไปพัฒนาประเทศ ซึ่งการที่จะทำให้เกิดความสำนึกในการเสียภาษีนั้นจะต้องมีการพัฒนาในด้านความยุติธรรมในการเสียภาษีของประชาชน รัฐจะต้องสร้างความเป็นธรรมให้ประชาชนรับรู้ว่ามีภาระจ่ายภาษีอย่างยุติธรรม เสมอภาคไม่มีการเลือกปฏิบัติ เพราะถ้าทุกคนรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรม ก็จะเป็นสาเหตุให้มีพฤติกรรมหนีภาษีกันมากขึ้นความยุติธรรมของการจ่ายภาษีเป็นการเปรียบเทียบระหว่างผู้เสียภาษีด้วยกันเองและนโยบายด้านภาษีอากรของรัฐบาลก็เป็นสิ่งสำคัญเพราะการที่ประชาชนจะยอมเสียภาษีให้แก่รัฐด้วยความสมครใจนั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นในนโยบายภาษีของรัฐด้วย รัฐต้องทำให้ประชาชนยอมรับว่านโยบายของรัฐที่นำมาใช้เป็นประโยชน์กับประชาชนทุกคนทุกกลุ่มไม่เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มคนบางกลุ่มเท่านั้นเพราะถ้าประชาชนรู้สึกว่าการนโยบายภาษีไม่เป็นธรรมย่อมทำให้ประชาชนไม่ยอมเสียภาษีและพยายามที่จะหนีภาษีกันมากขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ผลการศึกษา ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Chandarasorn (2012) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยินยอมจ่ายภาษีของคนไทยพบว่าสาเหตุหลักที่ทำให้ผู้เสียภาษียินยอมจ่ายภาษีหรือแจ้งรายได้ได้อย่างถูกต้องหรือแจ้งรายได้ต่ำกว่าความเป็นจริง (หนีภาษี) ขึ้นอยู่กับการรับรู้ว่าการระบบภาษีมีความเป็นธรรมไม่เอื้ออำนวยต่อกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะมีผลต่อการตัดสินใจจ่ายชำระภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 6 ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากรมีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการศึกษาพบว่า ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร มีอิทธิพลทางบวกหรือทิศทางเดียวกันต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kirchler (2007) กล่าวว่า การบังคับใช้กฎหมายทางภาษี เช่น บทลงโทษ และการตรวจสอบต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางภาษีต่าง ๆ รวมทั้งพฤติกรรมในการใช้จ่าย ค่าจ้างแรงงานรายบุคคล ก็มีส่วนทำให้เกิดการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านภาษีเช่นกัน และ Masinde & Makau (2010) กล่าวว่า การใช้บทลงโทษด้านภาษี จะเกิดขึ้นเมื่อมีการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือข้อกำหนดด้านภาษี โดยแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมคือการตรวจสอบและการใช้บทลงโทษอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องผสมผสานสองแนวทางนี้เข้าด้วยกันเพื่อส่งเสริมมาตรการด้านภาษีที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผลการศึกษา ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Allingham, & Sandom (2009) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจหนีภาษีของคนอเมริกันในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าผู้เสียภาษีจะตัดสินใจหนีภาษีหรือจ่ายภาษีอย่างถูกต้องขึ้นอยู่กับความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะถูกจับได้ซึ่งถ้าผู้เสียภาษีคิดว่าโอกาสที่จะถูกจับได้จากการหนีภาษีอยู่ในระดับต่ำผู้เสียภาษีก็จะเลือกที่จะตัดสินใจหนีภาษีมากกว่าจะจ่ายภาษีอย่างถูกต้อง แต่ถ้าโอกาสที่จะถูกจับได้อยู่ในระดับสูงและได้รับบทลงโทษที่รุนแรงมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับการหนีภาษีผู้เสียภาษีก็จะเลือกจ่ายภาษีอย่างถูกต้อง

สมมติฐานที่ 7 การใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐมีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการศึกษาพบว่า การใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐมีอิทธิพลทางบวกหรือทิศทางเดียวกันต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Marcelo (2009) ได้อธิบายว่า การยินยอมจ่ายภาษีเป็นเสาหลักของประชาธิปไตยเพราะการเก็บภาษีสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างรัฐบาลกับประชาชนในระบอบประชาธิปไตยนั้นคือประชาชนยินยอมที่จะจ่ายภาษีให้รัฐบาลเพราะเชื่อว่ารัฐบาลจะนำเงินภาษีไปใช้อย่างคุ้มค่าให้กับสังคมและประเทศชาติเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมทำให้ผู้เสียภาษีได้ประโยชน์กลับมาไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมโดยที่ประชาชนจะมีการยินยอมจ่ายภาษีในระดับสูงในสังคมที่ประชาชนมีการรับรู้ที่สังคมของตนเป็นสังคมที่มีหลักนิติธรรม (The rule of law) ที่มีการเคารพอย่างกว้างขวางประชาชนรับรู้ว่าการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเป็นเรื่องของความสมัครใจอย่างยิ่งและมาจากทัศนคติที่เห็นว่าการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเป็นเรื่องของหน้าที่พลเมืองที่ต้องอยู่ในสังคมของประเทศชาติ นอกจากนี้ผลการศึกษา ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Slemrod (2003) ได้ศึกษาเรื่องความน่าเชื่อถือด้านการเงินของรัฐบาลพบว่า การยินยอมจ่ายภาษีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความศรัทธาและไว้วางใจต่อรัฐบาล ซึ่งหมายความว่าถ้าผู้เสียภาษีมีความศรัทธาและไว้วางใจในการบริหารงานของรัฐบาลอยู่ในระดับสูงก็จะส่งผลให้การยินยอมจ่ายภาษีเพิ่มมากยิ่งขึ้นซึ่งความศรัทธาและไว้วางใจที่ผู้เสียภาษีมีต่อรัฐบาลเป็นการเพิ่มความมั่นใจว่าเงินภาษีที่จ่ายไปจะถูกรัฐบาลนำไปใช้อย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมอย่างแน่นอน

สมมติฐานที่ 8 จริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษีมัทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการศึกษาพบว่า จริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษีมัทธิพลทางบวกหรือทิศทางเดียวกันต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับแนวคิดของ Torgler, 2005 กล่าวว่า ปัจจัยด้านจริยธรรมของผู้เสียภาษี เช่น ประชาชนขาดความซื่อสัตย์ ขาดจิตสำนึกความเป็นพลเมืองและการไม่เห็นประโยชน์ที่ได้รับจากเงินภาษีที่จ่ายชำระให้กับรัฐบาลจึงส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจหนีภาษี นอกจากนี้ผลการศึกษา ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงคุณภาพที่พบว่าจรรยาบรรณของผู้เสียภาษีส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจที่จะจ่ายภาษีอย่างถูกต้องครบถ้วนหรือตัดสินใจที่จะหนีภาษีขึ้นอยู่กับจิตสำนึกหรือทัศนคติภายในจิตใจของผู้เสียภาษี ดังนั้นเพื่อป้องกันการหนีภาษีของคนในประเทศทั้งภาคประชาชนและภาคธุรกิจรัฐบาลจะต้องสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับประชาชนคนในชาติต้องส่งเสริมยกย่องคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมให้กับคนในชาติโดยใช้แนวทางสร้างทัศนคติที่ดีในการจ่ายภาษีซึ่งจะช่วยให้รัฐบาลสามารถที่จะจัดเก็บภาษีได้มากขึ้นและทำให้ประชาชนผู้เสียภาษีและภาคธุรกิจมีการหลบหนีภาษีน้อยลง

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งผลการศึกษาพบมีปัจจัย 6 ด้านที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วย 1) ความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร 2) ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร 3) ความเป็นธรรมของระบบภาษีอากร 4) ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร 5) การใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ และ 6) จริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษี ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. รัฐบาลควรจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะที่มีหน้าที่ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภาษีอากรและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ช่วยส่งเสริมสนับสนุนด้านนโยบายและการจัดเก็บภาษีให้กับรัฐบาล เพื่อให้รัฐบาลสามารถจัดเก็บภาษีได้มากขึ้น
2. รัฐบาลควรเพิ่มบุคลากรด้านการจัดเก็บภาษีโดยเฉพาะการตรวจสอบให้เพียงพอกับจำนวนผู้ประกอบการ เพื่อให้การจัดเก็บ และการตรวจสอบภาษีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
3. รัฐบาลจะต้องเพิ่มบทลงโทษและลงโทษกับผู้ที่ไม่ยินยอมจ่ายภาษีให้ได้รับโทษอย่างรุนแรงและรวดเร็ว เพื่อสร้างความเกรงกลัวให้กับผู้ประกอบการอื่นๆ
4. รัฐบาลต้องนำแนวคิดธรรมาภิบาล มาใช้บริหารประเทศอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเรื่องการใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า เพื่อประโยชน์สาธารณะโดยรวมอย่างแท้จริง ต้องลดการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดจากนักการเมืองและข้าราชการ

5. รัฐบาลต้องสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนและผู้ประกอบการต่างๆ มีจิตสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการจ่ายภาษีให้ถูกต้องและครบถ้วน ภายในกำหนดเวลา ให้ประชาชนและผู้ประกอบการต่างๆ มีจิตสำนึกในเรื่องภาษี ว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของทุกคนที่จะต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ เพื่อที่รัฐจะได้นำเงินภาษีอากรไปพัฒนาประเทศ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น กลุ่มบุคคลธรรมดา หรือกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ อาจจะมีปัจจัยที่แตกต่างไปจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2. ควรศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ของสรรพากร ที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบภาษี อาจจะมีปัจจัยที่แตกต่างไปจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3. ควรศึกษารูปแบบพฤติกรรมกรหลีกเลี่ยงภาษีอากร และศึกษาหาแนวทางส่งเสริมการยินยอมจ่ายภาษีอากร